

Érvek az integrált hulladék- megelőzési keretrendszer mellett

Képes lehet-e az Európai Unió a hulladékkeletkezés megelőzését támogatni a megfelelő jogszabályok nélkül?

Szabályozási javaslat

2020. június – Zero Waste Europe

Vezetői összefoglaló

A körforgásos gazdaság elsődleges célja fenntartható erőforrás-gazdálkodás segítségével csökkenteni a keletkező hulladék mennyiségét. Az Európai Unióban azonban az éves szinten keletkező hulladék mennyisége az EU körforgásos gazdasággal kapcsolatos törekvései ellenére is csak stagnált az elmúlt 10 évben.

Noha a hulladékkeletkezés megelőzése a felülvizsgált hulladék-keretirányelvben szereplő hulladékhierarchia legmagasabb foka, az EU hulladékkal kapcsolatos jogszabályaiban nem találhatóak szigorú rendelkezések, amelyek a hulladékcsökkentésre ösztönzik a tagállamokat. Az Európai Unióban zajló, körforgásos gazdaságról szóló viták elsősorban az újrahasznosításra és a hulladéklerakókra vonatkozó kötelező célszámokra fókuszálnak.

Azonban az, ha az országokat arra kötelezik, hogy kizárólag az újrahasznosítás fokozására törekedjenek, miközben az ártalmatlanítás egyik formáját korlátozzák, még nem ösztönzi őket a hulladék csökkentésére. Már csak azért sem, mert a mennyiségi helyett százalékos célértékeket meghatározva a jelenlegi jogszabály rossz üzenetet közvetít, mivel nem jutalmazza a hulladéktermelés csökkenését.

Ennek fényében a Zero Waste Europe az európai jogszabályok kiegészítését javasolja a következő intézkedésekkel:

- 2030-ig 20%-os hulladékcsökkentési célérték meghatározása a települési szilárd hulladékra (TSZH) vonatkozóan minden tagállam számára, majd 2035-re 30%-os cél meghatározása;
- Hulladékcsökkentési célértékek meghatározása az egyes termékcsoportokra vonatkozóan;
- A maradék hulladékra (nem újrafeldolgozott hulladékra) vonatkozóan egy főre vetített 120 kg-os célérték elérésének kitűzése 2030-ra, és 100 kg/fő érték meghatározása 2035-re.

Fontos lenne továbbá, hogy az ilyen és ehhez hasonló célértékek ne egyszerűen csak be legyenek illesztve a *hulladék-keretirányelvbe*, hanem kerüljenek bele a "hulladékmegelőzési keretrendszerbe", azon belül is elsőként a *fenntartható termékpolitikai keretrendszerbe*.

Hulladékmegelőzési keretrendszer	
Fenntartható termelés	Átfogó hulladékmegelőzési célértékek a TSZH-ra vonatkozóan
	Termékcsoport-specifikus hulladékmegelőzési célértékek
Fenntartható hulladékmenedzsment	Maximális célértékek a maradék hulladékra vonatkozóan
	Újrahasználati és újrahasznosítási célértékek előkészítése

1. táblázat: Hulladékmegelőzési keretrendszer

Bevezetés

1961 és 2019 között az Európai Unió "túlfogyasztási napja" október 13-ról május 10-re tolódott előre.¹ Ez azt jelenti, hogy ha a világon mindenki olyan életmódot folytatna, mint az uniós állampolgárok, akkor 2019-ben május 10-én léptük volna át globálisan azt a dátumot, amikor az emberiség fogyasztása túllépi azt a szintet, amit a Föld egy év alatt képes újratermelni, illetve elnyelni.² Magyarán csaknem három bolygóra lenne szükség az EU jelenlegi termelési és fogyasztási mintáinak fenntartásához.³ Az EU túlfogyasztási napja világosan mutatja, hogy az efféle minták nem fenntarthatók, hiszen rendkívüli módon fokozzák az emberi tevékenységek által a természetes ökoszisztémákra gyakorolt egyre növekvő nyomást⁴, fenyegetést jelentve ezáltal a bolygóra és annak lakóira. Nem beszélve arról, hogy ezek a trendek ellentmondanak az Európai Unió azon törekvésének is, hogy környezetvédelmi szempontból jó példával járjon elől a világban.

Az európai zöld megállapodásban⁵ az Európai Unió célul tűzte ki e fenntarthatatlan tendenciáknak a lassítását és megfordítását. Az ehhez vezető átmenet során többek között a körforgásos gazdaság megteremtése is kulcsfontosságú: ennek egyik fontos alkotóelemét képezné a nemrég napvilágra került *körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv*⁶. Az európai körforgásos gazdaság azonban mindeddig túlságosan is a hiányos kör két végének összekapcsolására összpontosított, és alig foglalkozott a kör méretének csökkentésével. A civil szférából már számtalanszor felhívták erre a hiányosságra a figyelmet,⁷ konkrét és céltudatos cselekvésre – például erőforrás-felhasználás-csökkentési cél meghatározására – szólítva fel a döntéshozókat a termelési, fogyasztási és újrahasznosítási szokásaink teljes körű átalakítása érdekében, hogy jelentős lépéseket tegyünk az európai körforgásos gazdaság felé.

"A fenntarthatóbb gazdaság elérése érdekében nem elegendő csupán az újrahasznosítást növelni, és a körforgás fokának (részleges) javítására összpontosítani: elengedhetetlen az erőforrás-kitermelés és -felhasználás mennyiségi csökkentésének elérése is, azaz a társadalmi-gazdasági metabolizmus jelentős visszafogása."⁸

¹ WWF, Global Footprint Network. '[EU OVERSHOOT DAY - Living beyond Nature's Limit](#)', 2019.

² Global Footprint Network. '[Open Data Platform](#)'.

³ WWF, Global Footprint Network. '[EU OVERSHOOT DAY - Living beyond Nature's Limit](#)', 2019.

⁴ McNeill, J. R., and Peter Engelke. [The Great Acceleration: An Environmental History of the Anthropocene since 1945](#). Harvard University Press, 2014.

⁵ European Commission - '[Communication on The European Green Deal](#)'.

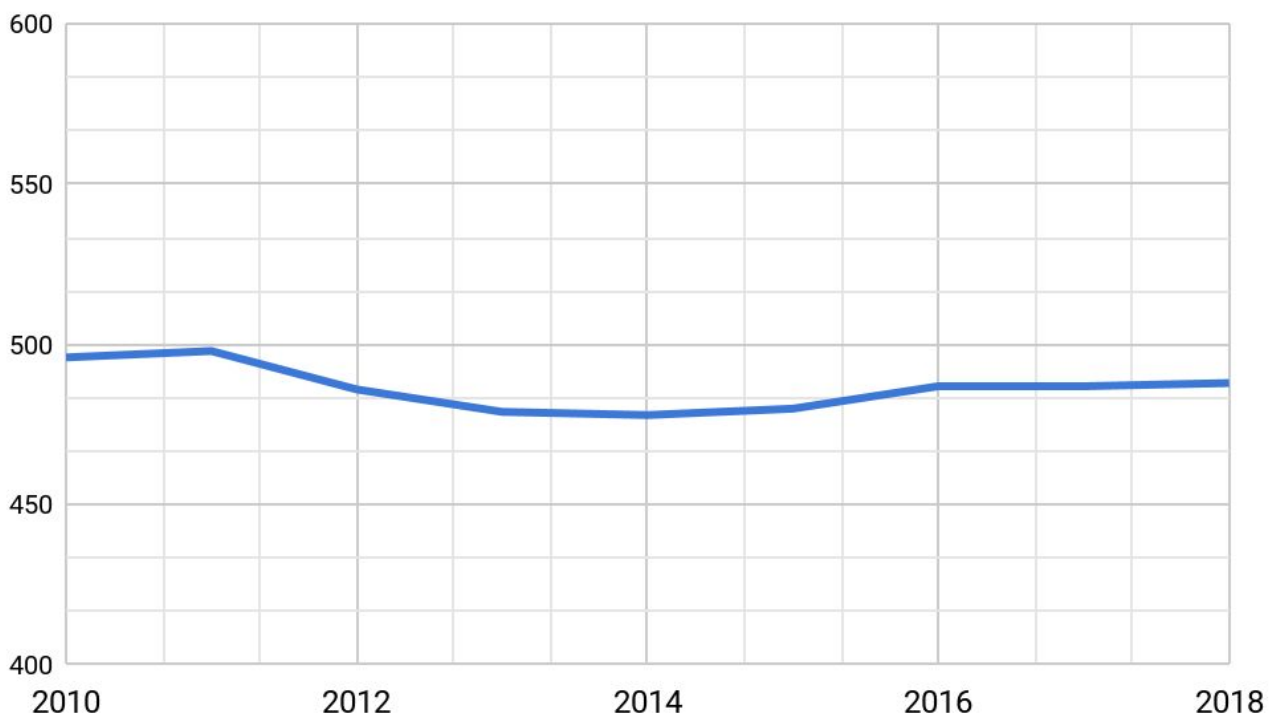
⁶ [A new Circular Economy Action Plan For a cleaner and more competitive Europe COM/2020/98 final. Pub. L. No. COM\(2020\) 98 final \(2020\)](#).

⁷ EEB - The European Environmental Bureau, Friends of The Earth Europe. '[A Circular Economy within Ecological Limits](#)'.

⁸ Mayer, Andreas, Willi Haas, Dominik Wiedenhofer, Fridolin Krausmann, Philip Nuss, and Gian Andrea Blengini. '[Measuring Progress towards a Circular Economy: A Monitoring Framework for Economy-Wide Material Loop Closing in the EU28](#)'. Journal of Industrial Ecology 23, no. 1 (2019): 62-76.

A hatékony hulladékmegelőzésnek túl kell lépnie a hulladékgazdálkodáson

A fenntartható Európa felé történő átmenet eléréséhez, erős hulladékmegelőzési eszközök és intézkedések elfogadására és végrehajtására van szükség. A hulladék keletkezésének megelőzését kiemelt prioritásként azonosította az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke, az európai zöld megállapodásért is felelős Frans Timmermans⁹, valamint Virginijus Sinkevičius, az EU környezetvédelmi biztosa, aki személyes céljának nevezte, hogy "valódi paradigmaváltás történjen a megbízatása alatt: az újrahasznosításról a hulladék megelőzésére és minimalizálására kerüljön a hangsúly."¹⁰ Eljött a tettek ideje: ha az Európai Unió valóban meg akarja teremteni annak a lehetőségét, hogy a bolygó kizsákmányolását megszüntessük, akkor most kell cselekednie. Ideje kidolgozni egy átfogó és koherens jogszabálysomagot a hulladékmegelőzésre vonatkozóan.

1. ábra: Az egy főre eső települési szilárd hulladék mennyiségének változása, kg¹¹

Az elmúlt 10 évben az EU-ban az átlagos települési szilárdhulladék-termelés stagnált. Ez a tendencia egyértelműen rávilágít az Európai Unióban végrehajtott hulladékmegelőzési programok hatástalanságára.¹²

Noha a nemrég frissített hulladék-keretirányelvben szereplő hulladékhierarchiában a megelőzés egyértelműen elsőleges prioritásként szerepel,¹³ és az irányelv a tagállamokat arra kötelezi, hogy hulladékmegelőzésre irányuló

⁹ [Timmermans: European Green Deal to Include Tougher Action on Plastics](#).

¹⁰ Sinkevičius, Virginijus. 'ANSWERS TO THE EUROPEAN PARLIAMENT QUESTIONNAIRE TO THE COMMISSIONER-DESIGNATE', n.d., 13.

¹¹ [File:Municipal Waste Generated in Selected Years, 1995-2018 \(Kg per Capita\).Png - Statistics Explained](#).

¹² [Legislation - Waste Prevention - Environment - European Commission](#).

¹³ [Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives \(Text with EEA relevance\)](#), Pub. L. No. 32008L0098, OJ L 312 (2008). Art.4 and Art.9.

programokat valósítsanak meg,¹⁴ ezek a rendelkezések továbbra sem hatékonyak: nem közvetítenek eléggé egyértelmű üzenetet a tagállamok felé, így a konkrét fellépés jellemzően elmarad.

2. ábra: Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelvében szereplő hulladékhierarchia¹⁵

Annak ellenére, hogy néhány országban figyelemre méltó szabályozási megoldásokhoz vezetett,^{16/17} az Európai Unió hulladékmegelőzéssel kapcsolatos jogszabályai eddig nem hoztak konkrét eredményeket, amikre szükség lenne ahhoz, hogy újradefiniáljuk a termelési és fogyasztási szokásainkat, és a bolygónk eltartóképessége szerint éljünk. Ennek az oka az, hogy az EU hulladékmegelőzési politikája túl gyenge, nem tartalmaz jogilag kötelező érvényű célokat és szabályozásokat, és csak az egyes ágazatokat érinti.

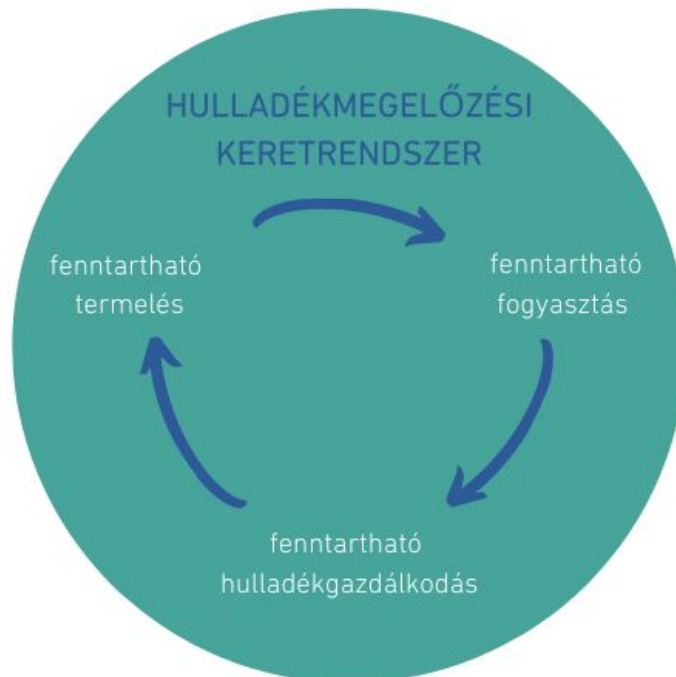
¹⁴ Ibid. Art.29.

¹⁵ Európai Bizottság - [Waste prevention and management](#).

¹⁶ Európai Környezetvédelmi Ügynökség. [Waste Prevention in Europe: Policies, Status and Trends in 2017](#). Publikáció.

¹⁷ Európai Környezetvédelmi Ügynökség. [Preventing Plastic Waste in Europe](#). Publikáció..

Beágyazott hulladékmegelőzési keretrendszerre van szükség

3. ábra: Hulladékmegelőzési keretrendszer

A teljes hatékonyság érdekében a hulladékkeletkezés megelőzésére vonatkozó minden közelgő intézkedésnek

- egy holisztikus keretrendszeren belül kell megvalósulnia, amely összekapcsolja a termelést, a fogyasztást és a hulladékgazdálkodást,
- pontos és ambiciózus kötelező érvényű intézkedéseket kell tartalmazniuk a teljes értékláncre vonatkozóan,
- A termékek és anyagok veszélyesanyag-tartalmának fokozatos kivonására irányuló kvalitatív megelőzésről kell szólnia.

Mindaddig az Európai Unió körforgásos gazdasággal kapcsolatos vitái legnagyobb részt az újrafeldolgozás fokozására és a hulladéklerakás fokozatos kivezetésére koncentráltak. Ezt testesíti meg:

- Az átfogó, 2035-ig elérendő 65%-os újrahasznosítási cél¹⁸
- A csomagolási hulladékok újrahasznosítására vonatkozó célértékek¹⁹
- A 10% -os hulladéklerakási célkitűzés²⁰

¹⁸ [Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve \(2008. november 19.\) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről](#) Pub. L. No. 32008L0098, OJ L 312 (2008).

¹⁹ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2018/852 irányelve \(2018. május 30.\) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról](#) Pub. L. No. 32018L0852, OJ L 150 (2018).

²⁰ [A Tanács 1999/31/EK irányelve \(1999. április 26.\) a hulladéklerakókról](#), Pub. L. No. 31999L0031, OJ L 182 (1999).

Annak ellenére, hogy ezek a célok kulcsfontosságúak a körforgásos gazdaság eléréséhez, nem lehet nem észrevenni, hogy az átfogó hulladékmegelőzés fájóan hiányzik a jogalkotási vitákból, és így nem is számít a körforgásos gazdaság egyik legfontosabb mozgatórugójának Európában.

Ráadásul az érvényes jogszabályok jelenlegi megfogalmazása nem hagy teret a hulladékkeletkezés megelőzésének: nem céloz meg és nem díjaz olyan erőfeszítéseket, amelyeket a tagállamok tehetnének a hulladéktermelésük csökkentése érdekében.

A Bizottság korábbi törekvéseinek konkrét és ambiciózus ütemtervvé való átalakítása és a civil szervezetek tíz prioritásának kiegészítéseként a Zero Waste Europe a következő intézkedések adaptálását javasolja:

1. 20%-os hulladékmegelőzési cél kitűzése, amelyet 2030-ra minden tagállamnak el kell érnie

A körforgásos gazdaság általános érvényű alapelve az, hogy a kör méretének csökkentése elengedhetetlen ahhoz, hogy bolygónk eltartóképességének keretein belül tudjunk maradni. Mégis úgy tűnik, hogy ez az elv hiába széles körben elfogadott, az európai jogalkotásban nem jelenik meg kézzelfoghatóan. Éppen ezért átfogó hulladékmegelőzési cél meghatározására lenne szükség, ami új perspektívát adna az európai hulladékpolitikának. Ezért tehát azt kérjük, hogy az *európai zöld megállapodás* és az új *körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv* felhatalmazása által kerüljenek elfogadásra 2022-ig a következő megelőzési célszámok:

- **2030-ig kötelezően teljesítendő, átfogó 20%-os hulladékcsökkentési célérték kitűzése minden tagállam számára**
- **2035-ig kötelezően teljesítendő, átfogó 30%-os hulladékcsökkentési célérték kitűzése minden tagállam számára**

Az átfogó célokat igazságos módon kell az országokhoz igazítani, az általuk termelt hulladék teljes mennyiségétől függően.

2017-ben például:

- Az EU-28-as átlag 487 kg/év/fő volt
- 7 EU tagállam termelt többet mint 550 kg/év/fő²¹
- 13 EU tagállam termelt kevesebbet mint 450 kg/év/fő²²
- 8 EU tagállam termelt 450 kg/év/fő és 550 kg/év/fő között²³

Az átfogó célok elérésére irányuló erőfeszítéseket arányosan kell megosztani, magasabb célkitűzésekkel azokban az országokban, ahol a hulladéktermelés magasabb, és alacsonyabb célkitűzésekkel azokban az országokban, ahol a hulladéktermelés jelenleg is alacsonyabb.

²¹ EUROSTAT

²² Ibid

²³ Ibid

Ezek a célok talán ambiciózusnak tűnnek a jelenlegi környezetben, de nagy szükség van rájuk az nagyra törő megelőzési intézkedések előkészítéséhez. Nemcsak eszközként szolgálnának a hasonló EU-s célkitűzések előrehaladásának felgyorsításához, de tökéletesen összhangban állnak az új *körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben* foglalt törekvésekkel és intézkedésekkel, például a fenntartható termékpolitikai keretrendszerrel.

Továbbá meg kell jegyezni, hogy néhány tagállamban (Franciaország²⁴, Horvátország²⁵), valamint helyi és regionális önkormányzatoknál (Katalónia²⁶, Baleár-szigetek²⁷, Ljubljana²⁸...) már elfogadtak hasonló célokat. A jó gyakorlatok harmonizálása szempontjából is fontos tehát, hogy ezeket a célokat az egész EU-ban érvényesítsük.

2. Hulladékcsökkentési célértékek meghatározása az egyes termékcsoportokra vonatkozóan

Miközben a hulladékmegelőzési szabályozás fő mozgatórugója az összesített hulladékamokra vonatkozó célkitűzés, ezt konkrét anyagtípusokra vonatkozóan is ki kell egészíteni, hiszen egy ilyen átfogó cél esetében nincs mód a hulladékmegelőzésére és a hulladékkeletkezésre vonatkozó stratégiai elemzésekre, amely rámutat, hogy az egyes hulladékforrások nagyban különböznek. A termékspecifikus célok lehetővé teszik e termékek speciális szempontjainak figyelembe vételét, például a használt termékek piacának meglétét, az ökodizájn iránti igényt vagy a szabályozási keretrendszer hiányát.

2019-ben a Zero Waste Europe Wuppertal Intézet által vezetett, hulladékmegelőzésről szóló tanulmánya kilenc termékcsoportot határozott meg, amelyeknek prioritást kellene élvezniük a hulladékmegelőzési szabályozásban²⁹:

- Ételek és italok
- Nagy méretű háztartási gépek
- Kis méretű háztartási gépek
- IT és telekommunikációs berendezések
- Játékok, szabadidős és sporteszközök
- Elektromos és elektronikus eszközök
- Textilek
- Gépjárművek
- Bútorok és lakberendezések

Ezek a csoportok két fő dimenzió szerint lettek rangsorolva::

²⁴ ['Programme National Prevention Dechets 2014-2020'](#).

²⁵ A Horvát Köztársaság kormánya. ['Waste management plan of the republic of croatia for the period 2017-2022'](#), 2017. január.

²⁶ ['Cases et al. – Han Participat En l'elaboració.Pdf'](#).

²⁷ Institut d'Estudis Autònoms - [Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears](#).

²⁸ ['Zero Waste Načrt Ljubljana'](#).

²⁹ Wilts, Henning & Al. ['Research Study on Holistic Indicators for Waste Prevention'](#).

1. A hulladékmegelőzés ökológiai, társadalmi és gazdasági jelentősége³⁰;
2. A hulladékmegelőzés hatékonyabbá tételének lehetősége egyes termékcsoportokban³¹.

Ez azt jelenti, hogy nemcsak a pozitív környezeti hatások tekintetében mutatják a legnagyobb megelőzési potenciált, hanem abból a szempontból is, hogy mennyire kivitelezhető a megelőzés a megfelelő szabályozás mellett.

Az EU-nak tehát valamennyi termékcsoportra vonatkozóan meg kellene határoznia a hulladékmegelőzési célokat, amelyek kiegészítenék az általános hulladékmegelőzési célt, ahogy a csomagolás-újrahasznosítási célok kiegészítik az általános, újrahasználatra történő előkészítésre és újrahasznosításra vonatkozó célkitűzéseket.

	2030	2035
Minimum TSZH-megelőzési célok	20%	30%
Ételhulladék	50%	-
2-es termékcsoport	X%	Y%
...	X%	Y%

2. táblázat: Lehetséges átfogó hulladékmegelőzési célértékek

	2025	2030	2035
TSZH-ból minimum újrahasználatra előkészített és újrahasznosított	55%	60%	65%
Hulladéklerakóba kerülő TSZH maximális aránya	-	-	10%
Minimum újrahasznosított csomagolási hulladék	65%	70%	-
Műanyag	50%	55%	-
Fa	25%	30%	-
Színesfémek	70%	80%	-
Alumínium	50%	60%	-
Üveg	70%	75%	-
Papír és karton	75%	85%	-

3. táblázat: Átfogó hulladékmegelőzési célértékek

3. A nem újrafeldolgozásra kerülő maradék hulladékokra vonatkozó maximális célértékek meghatározása 120 kg/fő értékben 2030-ra és 100 kg/fő értékben 2035-re vonatkozóan

Három fő probléma említhető a maradék hulladék összmenyiségének csökkentését célzó, csupán százalékos és hulladékkezelésen alapuló, hulladéklerakásra és újrahasznosításra irányuló jelenlegi célokkal kapcsolatban:

³⁰ Olyan tényezőkkel, mint az erőforrás-felhasználás vagy a termelési folyamat társadalmi hatása.

³¹ Olyan tényezőkkel, mint például az elképzelhető és a jelenlegi környezetbarát tervezés közötti különbség vagy a javítási és újrafelhasználási piac növelésének lehetősége.

- Nem veszik figyelembe a keletkező hulladék össz mennyiségét, így nem ösztönzik a hulladékmegelőzésre irányuló intézkedések bevezetését³²;
- Arra ösztönözhetik a döntéshozókat, hogy a hulladékégetésbe fektessenek be, és ezzel a körforgásos gazdaság elveivel ellentétes hatásokat alapozzanak meg³³;
- Rossz üzenetet közvetít, mivel pusztán a maradék hulladék-kezelés egy módjának (a lerakásnak) a negatív hatásait hangsúlyozza, míg a körforgásos gazdaság célja a maradék hulladék fokozatos megszüntetése, és a hulladéklerakás minden formájának felszámolása.

Manapság azok az országok, amelyek a hulladékgazdálkodás szempontjából a legjobban teljesítőként vannak elkönyvelve a fejlett, iparosított újrahasznosítási és hulladékégetési rendszereiknek köszönhetően, élen járnak a hulladéktermelésben is. Ez nem csak rossz üzenetet közvetít a tagállamok felé a politikai prioritások tekintetében, de méltánytalan is a kevesebb hulladékot termelő és kevésbé fejlett hulladékgazdálkodási kapacitással rendelkező országokkal szemben, mivel ezeket elmaradottnak tünteti fel. **2017-ben például Németország lakosonként 208 kilogramm lerakásra (D1-D7, D10 és D12) és hasznosításra kerülő (R1) hulladékot termelt, míg Románia ehhez képest mindösszesen 204 kilogrammot termelt.** Ugyanakkor azáltal, hogy csak százalékos célok kerültek kitűzésre az újrafeldolgozásra és a hulladéklerakókra vonatkozóan, Németország a rangsor első helyét foglalja el, míg Romániát elmaradt országnak tekintik annak ellenére, hogy összességében kevesebb hulladékot termel, mint amennyi Németországban lerakóba és hasznosításra kerül.

Éppen ezért a maradék hulladékra vonatkozó mennyiség alapú célok kitűzése lehetővé tenné a maradék hulladék csökkentését a fejlettebb hulladékgazdálkodás és az átfogó hulladékcsökkentés révén. Javasoljuk a következő célok elfogadását és a hatályos jogszabályok kiegészítését:

- **Egy főre vetített 120 kg-os maximális célérték elérésének kitűzése 2030-ra**
- **Egy főre vetített 100 kg-os maximális célérték elérésének kitűzése 2035-re**

Noha az ilyen célok elérése ambiciózusnak tűnhet, sok önkormányzat már el is érte őket³⁴, néhány esetben pedig még az évi 30 kg/főnél is kevesebb maradék hulladék termelődik.

Ráadásul a célok igazodnak az Európai Bizottság azon törekvéséhez, hogy "2030-ra felére csökkenjen a maradék (nem újrahasznosított) kommunális hulladék mennyisége"³⁵. A legfrissebb európai hulladékstatisztikák³⁶ szerint a jelenlegi 259 kilogramm³⁷ maradék hulladék 2030-ra történő megfelezése azt jelenti, hogy ezt a számot évi 129,5 kg/fő-re kell csökkenteni.

³² Zero Waste Europe. [‘The Landfill Target May Work against the Circular Economy. Should We Minimise Percentages or Tonnes?’](#).

³³ Zero Waste Europe. [‘The Landfill Target May Work against the Circular Economy. Should We Minimise Percentages or Tonnes?’](#).

³⁴ [Zero waste cities](#)

³⁵ A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv COM/2020/98 final, Pub. L. No. COM(2020) 98 final (2020). P.16.

³⁶ [‘Monitoring Framework – Eurostat’](#).

³⁷ 2018-ra: 492 kg (termelt TSZH) - 233 kg (47,4%-a az újrahasznosított TSZH-nak) = 259 kg maradék hulladék

A hulladékmegelőzési keretrendszer integrálása a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv termékekre vonatkozó rendelkezései közé

A hulladékmegelőzés valóban ambiciózus célkitűzései nem érhetők el, ha azok nincsenek beépítve egy átfogó, már a termelést is magába foglaló stratégiába. Ugyanakkor a megelőzés fő prioritásként való megemlítése a hulladék-keretirányelvben³⁸ a leghangsúlyosabb - abban az irányelvben, amely azt szabályozza, hogy mi történik a hulladék keletkezésekor, például a hulladékgazdálkodás tekintetében. A hulladékmegelőzés a termelési szakaszban kezdődik, és akkor ér véget, amikor egy termék hulladékká válik. Ilyen értelemben tehát a következők lefektetésére lenne szükség:

- **A fenntartható termékpolitikai keretrendszer jogszabály-javaslatának³⁹ kifejezetten a hulladék csökkentésére kell irányulnia, és magában kell foglalnia a fent említett általános hulladékmegelőzési célt**
- **A Key Product Value Chain⁴⁰ szabályozásnak tartalmaznia kell a fent említett termékspecifikus megelőzési célokat**

Az ilyen rendelkezések az Európai Unió azon törekvéseihez igazodnának, hogy a megelőzést helyezték előtérbe, és a valódi körforgásos gazdaság felé vezessenek. Továbbá az új körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv lényegét képviselné, amelyben az élelmiszer-pazarlás csökkentésének célkitűzését említik az Élelmiszer, Víz és Tápanyagok termékcsoport bekezdésében⁴¹.

Következtetések

A bolygónk által diktált határok közötti megmaradáshoz muszáj az európaiak anyaglábnymát csökkenteni. Jelenleg az EU hulladékkal kapcsolatos szabályozása, amely kizárólag a hulladékgazdálkodásra helyezi a hangsúlyt, pusztán az anyaglábnymunk növekedését lassítja. E tekintetben **sürgősen, integrált módon kell kiegészíteni és frissíteni a hulladékra vonatkozó megközelítésünket.**

A hulladékokkal kapcsolatos jelenlegi jogszabályok a körforgásos gazdaság kiépítésekor a hulladékhierarchia alacsonyabb szintjeinek támogatására, csővégi megoldásokra helyezi a hangsúlyt, pl. azáltal, hogy a hulladéklerakók okozta negatív hatások egy részét az újrahasznosítás révén kívánja elkerülni. Ez egyszerűen nem elegendő: hangsúlyosan át kell állni egy ambiciózusabb megközelítésre. Olyan perspektívát kell felrajzolni, amely nemcsak elkerüli a negatív hatásokat, hanem erősen ösztönzi is a pozitív megoldásokat, a hulladékmegelőzést. Ennek eléréséhez pedig egy integrált és ambiciózus hulladékmegelőzési keretrendszerre van szükségünk.

³⁸ [Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve \(2008. november 19. \) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről](#), Pub. L. No. 32008L0098, OJ L 312 (2008). Art.4 and Art.9.

³⁹ A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv COM/2020/98 final, Pub. L. No. COM(2020) 98 final (2020), p.6.

⁴⁰ Ibid. p.10.

⁴¹ Ibid. p.14-15.

Szerző: Pierre Condamine
Szakmailag ellenőrizte: Jack McQuibban, Justine Maillot & Joan Marc Simon
Szerkesztő: Rossella Recupero
Fordította: Szabó György, Humusz Szövetség

Zero Waste Europe, 2020

A Zero Waste Europe egy közösségeket, helyi vezetőket, vállalatokat, szakértőket és aktivistákat tömörítő európai hálózat, amely célul tűzte ki, hogy kiiktatja a hulladékot társadalmunkból. Arra biztatjuk a közösségeket, hogy gondolják újra az erőforrásokkal való kapcsolatukat, alakítsanak ki tudatosabb életmódot és fenntarthatóbb fogyasztási mintákat, és gondolkodjanak körforgásokban.

A Zero Waste Europe hálával fogadta az Európai Unió anyagi támogatását. Az útmutató tartalmáért a Zero Waste Europe-ot kizárólagos felelősség terheli. A tartalom nem feltétlenül tükrözi a fent nevezett támogató véleményét. A támogató nem tehető felelőssé az itt fellelhető információk esetleges felhasználásáért.